

Звернення Президента України Л.Д.Кучми до українського народу з нагоди Дня Соборності України та 85-ї річниці проголошення незалежності Української Народної Республіки IV Універсалом Української Центральної Ради

Дорогі співвітчизники!

Сьогодні ми відзначаємо День Соборності України та 85-ту річницю Четвертого Універсалу Української Центральної Ради.

Саме 22 січня 1918 року Українська Центральна Рада проголосила: "Віднині Українська Народна Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою українського народу". А рівно через рік на Софійському майдані в Києві під переспів дзвонів Святої Софії за присутності десятків тисяч киян було оголошено акт Злуки - злуки Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки.

Ідея єдності українських земель панувала в суспільній свідомості українців упродовж століть. Свідченням цього є наші літописи, творчість Тараса Шевченка, діяльність усіх українських партій та інших політичних організацій кінця XIX - початку XX століття.

І ось "віднині, наголошувалось в Акті, воєдино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України".

Дуже важливо, щр об'єднання українських земель тривало впродовж усього XX століття. Вхідження Західної України, інших територій до складу Радянської України, включення Криму - це все ланки єдиного процесу.

На жаль, у трагічні роки - 18-й, 19-й, 20-й - справа нашої самостійності не була доведена до кінця. Чому? Як це сталося? Що не залежало від творців Злуки, а щр все ж таки залежало?

Тепер, на відстані, ми розуміємо, щр причинами поразки Української Народної Республіки були конфронтація, розпорошення державницького потенціалу нації між різними політичними силами, особисте протистояння лідерів.

На превеликий жаль, цей важливий урок виявився так і не засвоєним багатьма сучасними українськими політиками. І сьогодні ми є свідками регулярних спроб окремих політичних сил спровокувати протистояння різних гілок влади.

Суть цієї проблеми чудово передав польський мислитель Стефан Вільканович, батьківщина якого також страждала від внутрішніх протистоянь: "Демократія - це не лише метод здійснення влади з допомогою парламентських закладів, але й певний тип культури, який охоплює суспільні установки, систему, цінності, звичаї і закони".

З нетривалого існування об'єднаної Української Народної Республіки можна винести ще один урок. Слід шукати шляхи органічного поєднання інтересів Центру і регіонів. Ця проблема була надзвичайно тяжкою для УНР і значною мірою визначила її долю.

Ми переживаємо дуже відповідальний період. Збереження територіальної цілості нашої держави, консолідація нації на спільних засадах - ці проблеми нагальні й тепер. Ми не можемо потурати тим силам, котрі проводять лінію розтягування держави по місцевих "квартирах".

Нарешті, однією з причин поразки 1917-1921 років була недостатня зовнішня підтримка державницьких зусиль української влади. Країна не мала стабільних партнерів, зацікавлених у її незалежності. Міжнародне становище нинішньої України якісно інше. Світова спільнота усвідомила важливість існування нашої держави. Це наше велике завоювання й велика перевага.

Шановні співвітчизники! Вітаю вас з Днем Соборності України. Вітаю вас з 85-ю річницею проголошення незалежності Української Народної Республіки! Плекаймо ж усе, щр працює на ідею Української держави, єдності та загальнонаціональної солідарності!

22 січня 2003 року

Луцький замок. - 2003. - 23 січня. - С. 1.